

Западно- и Средноевропейският митрополит Антоний: Донорството е акт на хуманност, но при ясни правила

Постът извисява човешката душа към Бога и освобождава от тежестта на материализма, казва в интервю за “Монитор” митрополитът.

– Ваше Високопреосвещенство, трябва ли да се насърчава донорството? Лекари поискаха улеснени процедури чрез промени в законодателството. Каква обаче е позицията на Светия синод?

– Светият синод на Българската православна църква насърчава донорството преди всичко като акт на хуманност и на висша проява на любов към ближния, себежертвена любов, към която ни призовава нашият спасител Господ и Иисус Христос. Това обаче трябва да стане при определени условия, които Светият синод изложи в исканото от Българската православна църква становище от Министерството на здравеопазването. В него изтъкнахме чисто богословския аспект на проявата на тази висша любов към ближния чрез донорството, също даваме своите медицински аргументи, които няма как да пренебрегнем. Затова призоваваме някои важни моменти да бъдат коригирани в сега действащия закон. Става дума за това, че донорството е

осъзнат акт. И тъй като в сега действащия закон няма изрично волеизявление за това, ние искаме да има такова от самия донор. Да бъде упоменато точно кои органи иска да дари. Това липсва към настоящия момент в законодателството и искаме да се промени. Това е единият аспект на нещата и едно от условията на Светия синод, за да насърчи и благослови донорството. Трябва да бъдат спазвани и всички норми на биоетиката от лекарите. Има и един пропуск, който се е наложил в практиката, а той е, че установяването на мозъчната смърт може да става към момента и без експертиза на технически средства, каквито Светият синод посочва, че задължително трябва да има чрез ядрено-магнитен резонанс или чрез така наречената ангиография, което е контрастно рентгеново изследване. След това вече да се пристъпи към волята на самия донор и неговите органи да бъдат дарени на човек в нужда. Друга наша позиция е, че установяването на мозъчната смърт трябва да бъде извършено от независим екип, който е различен от този, който ще извършва трансплантациите. Също така са необходими специализирани центрове за трансплантации, където да се подхожда внимателно и лекарите да вършат само това. Светият синод обаче си запазва правото да оттегли благословението си от донорството, ако има промени в закона, които не съответстват на позициите ни. След като становището бе поискано официално от нас, съответно и ние официално го връчихме на министъра на здравеопазването. Надявам се, че съображенията ни ще бъдат взети под внимание в закона, за да може Църквата да насърчава донорството. По този начин и самите лекари ще запазят достойнството си, защото няма да бъдат обвинявани в злоупотреби.

– Притеснявате ли се наистина от спекулации по темата, проблемът е поставян неведнъж?

– Точно така. Тъй като Светият синод следи обществените нагласи по тази деликатна тема, когато Църквата дава своето благословение, го прави при определени правила, чрез които да се избегнат спекулации с благословението ѝ. Никой не бива да си мисли, че едва ли не благославяме трафика на органи или пък изкуственото причиняване на мозъчна смърт, за да се извърши дадена трансплантация. Така че, от една страна, целим Църквата да запази своя авторитет, а, от друга – лекарите своето достойнство.

– Често се поставя въпросът за липсата на информираност на обществото по темата, вие също го повдигнахте. Необходимо ли е наистина да има повече разяснение по въпроса?

– Така е. Трябва да се инвестира много в информираността на обществото, защото много хора, особено от малките населени места, не знаят, че стават автоматично донори, ако не са вписали отказ в здравноосигурителната книжка. Така че е нужно да има ясни правила и това да насърчи донорството.

– Но особено сега, когато наближават и празници, не се ли превърна дарителството, благотворителността по-скоро в клише?

– Мисля си, че този, който дарява от сърце, го прави непрекъснато и по християнски – както е казано, лявата ръка да не знае какво прави дясната. Наистина е добре да има благотворителни кампании, защото се дават примери на подрастващото поколение от успели хора и така ги възпитават в добротворство. По този начин показваме, че материалните средства не са над духовните блага.

– Като говорим за добродетели, не мога да не засегна една друга тема – това, че децата в училище ще могат да избират да учат предмет „Религия“. Доколко това ще помогне на подрастващите да си изградят такива добродетели, да вникнат в тайнството на молитвата, особено при проблема с агресията?

– Не напразно през последните десет години Светият синод апелира непрекъснато за въвеждането на вероучение като редовен предмет в българското училище. Засега ние се радваме, че специалистите ни могат да преподават предмета като свободно избираема дисциплина (СИП и ЗИП). Естествено, влиянието на вероучението към младежите е безспорно. Знаем, че вярата съдържа в себе си всички нравствени закони, които са в основата на онези добродетели, които проповядва Църквата. Вярата учи на любов, смирение и търпение. Където има вяра, там има любов, няма агресия. Няма злоба, нито завист. Затова искаме тези деца да изградят своя ценностна система и правилен поглед за света, който ни заобикаля. Такъв, какъвто Бог го е сътворил в хармония, да бъдат добри и да виждат в лицето на човека до себе си своя ближен, своя събрат в Христа и да са съпричастни с неговите радости и скърби. Не бива да сме безучастни, виждайки болката на другите. Трябва да подадем ръка на човека до нас.

– А притеснявате ли се все пак от липсата на подготвени специалисти, които

да влизат в часовете?

– Естествено е, че, от една страна, Българската православна църква не може да покрие необходимите за всички места кадри, ако вероучението бъде въведено като редовен предмет. Липсата на преподаватели е свързана с това, че засега има само свободно избираема форма и няма толкова свободни места. Това зависи от директорите. Но съм уверен, че ако се наложи, ще се намерят учители. Така беше например през 1997 година, когато бе въведен като задължителен предметът информатика. Имаше компютри, които стояха заключени в читалищата в малките населени места, докато се осигурят преподаватели. Така че вярвам, че ще се намерят достойни хора, които да преподават религия.

– Тъй като сме в периода на рождественския пост, след който ще посрещнем раждането на Спасителя, кажете как да подходим правилно към поста. Изобщо възможно ли е да го спазваме в забързаното ни ежедневие?

– Трябва да постим преди всичко духовно. Това е преди всичко вътрешна потребност на човешката душа да общува с Бога в тези благодатни моменти през годината. Тогава се съсредоточаваме изцяло в мислите и съзнанието си към Бога, а външната страна – телесният пост, не може да бъде препятствие за истински вярващия човек. Особено пък в нашето съвремие виждаме, че има достатъчно разнообразие от храни и не е проблем да се храним разнообразно дори когато не ядем месо и млечни продукти. Постът извисява човешката душа към Бога и освобождава от тежестта на материализма, за да можем наистина с радост да посрещнем родилия се Спасител, да му принесем благодатни дарове и да го възпеем с ангелската песен – „Слава във висините Богу, и на земята мир, между човеците благоволение“. Да получим Христовия мир в нашите сърца и да го раздаваме на хората около нас.